

De staatssecretaris
Rechtsbescherming
prof. mr. T.H.D. Struycken
De minister van Justitie en
Veiligheid
D. van Weel
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Datum

28 februari 2025

Contactpersoon

██████████

Onderwerp

Conceptwetsvoorstel Verlengingswet Innovatiewet Strafvordering

Geachte heer Struycken, geachte heer van Weel,

Bij brief van 31 januari 2025 heeft u de Wetenschappelijke Commissie (WeCo) van de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (NVvR) gevraagd om advisering over het conceptwetsvoorstel tot verlenging en wijziging van Titel X van het Vierde Boek van het Wetboek van Strafvordering (Verlengingswet Innovatiewet Strafvordering).

Inleiding

De WeCo adviseerde al eerder over de Innovatiewet Strafvordering.¹ Nu ligt er het voorstel om de werkingsduur van de bepalingen uit die wet te verlengen tot aan de inwerkingtreding van het nieuwe wetboek. Daarbij worden enkele artikelen gewijzigd en komen ook enkele artikelen te vervallen.

Met de Innovatiewet Strafvordering werd Titel X ingevoegd in het Vierde Boek van het wetboek. Titel X bevat de volgende onderwerpen:

- Prejudiciële procedure bij de Hoge Raad;
- Vastleggen en kennisnemen van gegevens na inbeslagneming;
- Opnamen van beeld, geluid of beeld en geluid als onderdeel van de verslaglegging en als wettig bewijsmiddel;
- Bevoegdheden van de hulpofficier van justitie;
- Mediation na aanvang van het onderzoek op de terechtzitting.

¹ [Modernisering strafvordering -](#)

De toepassing van bovenstaande onderdelen heeft plaatsgevonden in pilotprojecten, die inmiddels zijn geëvalueerd door het WODC.² U heeft daarop, na consultatie van betrokken ketenorganisaties, gereageerd in uw beleidsreactie van 13 december 2024.³

In de memorie van toelichting bij het concept-wetsvoorstel Verlengingswet Innovatiewet Strafvordering wordt in lijn met die beleidsreactie per onderdeel van de Innovatiewet uiteengezet wat het voornemen is ten aanzien van de verlenging van de pilot en ten aanzien van de verlenging van de bepalingen in het huidige wetboek.

De WeCo heeft met belangstelling kennisgenomen van al het voorgaande, dat aanleiding geeft tot de volgende reactie.

Algemeen

De voorgestelde verlenging van de Innovatiewet geeft naar de mening van de WeCo geen redenen tot zwaarwegende bedenkingen en doet recht aan de inzichten die in de praktijk zijn opgedaan over de werking van de verschillende onderdelen.

De WeCo is dan ook verheugd te kunnen constateren dat het wetsvoorstel er blijk van geeft dat de uitwerking van de bepalingen is meegewogen bij de beoordeling of pilots al dan niet moeten worden verlengd. De pilotstructuur heeft aldus, op deze onderdelen, naar de mening van de WeCo zijn meerwaarde bewezen.

Pilots AVR

De WeCo stelt met instemming vast dat in het wetsvoorstel wordt afgezien van continuering van de pilots AVR, die verband houden met het onderdeel 'Opnamen van beeld, geluid of beeld en geluid als onderdeel van de verslaglegging en als wettig bewijsmiddel'. De meerwaarde daarvan is, onder de huidige omstandigheden, niet gebleken, terwijl de werkwijze heeft geleid tot een forse verzwaring van de werklast.

Dat neemt niet weg dat wordt voorgesteld diverse bepalingen uit dit onderdeel te behouden. Het gaat dan om de bepalingen die het mogelijk maken om als alternatief voor een volledig proces-verbaal te volstaan met de combinatie van een opname met een begeleidend verkort proces-verbaal ("AVR camerabeelden" en "AVR verdachtenverhoren"), de bepaling die ziet op AVR als bewijsmiddelen en de bepaling op grond waarvan een opname van de zitting kan worden gemaakt.

De wetgever overweegt daarbij dat technische ontwikkelingen in de toekomst kunnen maken dat deze voorzieningen wél meerwaarde hebben. Het wordt wenselijk geacht dat in dat geval meteen gebruik kan worden gemaakt van deze voorzieningen. Daaraan zal dan wederom een pilotfase voorafgaan.

De WeCo heeft begrip voor deze afweging, maar hecht er wel aan op te merken dat ook de in het vooruitzicht gestelde doorontwikkeling op dit onderdeel ten dienste moet staan van de betrokkenen in de strafrechtsketen en de kwaliteit van het werk dat zij verrichten. De doorontwikkeling moet niet leiden tot een verzwaring van de werklast bij betrokkenen in de keten, in het bijzonder rechters, officieren van justitie, parketsecretarissen en/of gerechtssecretarissen.

² B. de Wilde, M. Boiten, M. Hanswijk, S. Stone, T. van der Vorst, *Evaluatie Innovatiewet Strafvordering. Pilots Gegevens na beslag, Audiovisuele registratie en Hulpofficier van Justitie*, september 2024; F.G.H. Kristen, M.J. Dubelaar, J. Bijlsma, R.S.T. Gaarhuis, M.A. Simon Thomas, M.A.P. Timmerman, B.T. Huijnen, *Evaluatie pilots Innovatiewet Strafvordering – Prejudiciële vragen en Mediation in Strafzaken*, september 2024.

³ Kamerstukken II 2024/25, 35869, nr. 32.

Mediation

De WeCo heeft verder met instemming kennis genomen van het voornemen om de regeling voor mediation na aanvang van het onderzoek ter terechtzitting op te nemen in het nieuwe Wetboek van Strafvordering en om, in de aanloop daarnaartoe, de regeling in de Innovatiewet te handhaven. Dat daarmee de mogelijkheid om voorwaarden aan de eindezaakverklaring te verbinden voor nu komt te vervallen, is naar de mening van de WeCo een verstandige keuze. De daaraan verbonden consequenties voor de uitvoering moeten in het kader van de totstandkoming van de regeling in de tweede aanvullingswet worden geconcretiseerd en gewogen, zodat dit instrument ook voor de praktijk werkbaar is.

Prejudiciële vragen

De WeCo onderschrijft het belang van de mogelijkheid om via de prejudiciële procedure in strafzaken rechtsvragen aan de Hoge Raad te kunnen voorleggen. Daarvan is ook al gebruik gemaakt.⁴ Op basis van de evaluatie mag worden verwacht dat deze procedure een zelfstandige positie zal innemen binnen de rechtsontwikkeling in het strafrecht, zonder dat daarmee wordt afgedaan aan de positie en het belang van de reguliere cassatierechtspraak.

Met betrekking tot het onderdeel 'Vastleggen en kennisnemen van gegevens na inbeslagneming' heeft de WeCo met instemming kennis genomen van het voorstel de bevoegdheden uit de Tweede afdeling van Titel X van het Vierde Boek van het huidige wetboek zonder pilotvorm te continueren tot aan de inwerkingtreding van het nieuwe wetboek.

Ten slotte heeft de WeCo met instemming kennis genomen van het voornemen de vorderingsbevoegdheden uit artikel 570 Sv te schrappen en om de beslissing over het wel of niet toekennen van deze vorderingsbevoegdheden aan de hulpofficier van justitie aan te houden totdat de rechtspraak voldoende is uitgekristalliseerd.

De Wetenschappelijke Commissie,

voorzitter

⁴ Vgl. Vgl. Hoge Raad 13 juni 2023, ECLI:NL:HR:2023:913.